

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 12 октомври 2020 г.
(OR. en)

11661/20

COEST 202
CFSP/PESC 825

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	12 октомври 2020 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	11660/20
Относно:	Заклучения на Съвета относно Беларус

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно Беларус, които бяха приети от Съвета по външни работи на 12 октомври 2020 г.

Заключения на Съвета относно Беларус

1. Като припомня предишните си заключения относно Беларус, както и неотдавнашните декларации на върховния представител от името на ЕС, Съветът изразява дълбоко съжаление, че настойчивият призив на беларуския народ за зачитане на основните му свободи и човешки права не беше взет под внимание от властите на Беларус.
2. Съветът заяви, че президентските избори от 9 август не са нито свободни, нито честни. Надеждните съобщения на националните наблюдатели показват, че изборният процес не отговаря на собственото законодателство на Беларус и на международните ангажименти на държавата. Александър Лукашенко няма никаква демократична легитимност. Народът на Беларус настоява недвусмислено за нови избори. В този контекст ЕС подкрепя легитимните призови за нови свободни и честни президентски избори в съответствие с международните стандарти и под наблюдението на ОССЕ/БДИПЧ.
3. Съветът изразява отново пълната си подкрепа за суверенитета и независимостта на Беларус. Съветът подчертава демократичното право на беларуския народ да избере своя президент чрез нови свободни и честни избори без външна намеса. Единствено отстояването на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава и провеждането на свободни и честни избори, зачитащи демократичната воля на народа на Беларус, ще бъдат гаранция за трайната стабилност и суверенитета на Беларус.
4. ЕС призовава властите на Беларус да потърсят мирно и демократично решение на кризата чрез приобщаващ национален диалог с широката общественост, и в частност с Координационния съвет. ЕС продължава да подкрепя предложението на настоящото и следващото председателство на ОССЕ за улесняване на този диалог. ЕС ще насърчава такъв подход с всички международни участници и изразява съжаление, че като държава, участваща в ОССЕ, Беларус не откликва на това предложение.

5. Съветът осъжда категорично насилието, упражнявано от властите на Беларус срещу мирно протестиращите, включително младежи и жени, и многобройните случаи на изтезания и сексуално насилие. Съветът призовава властите да освободят незабавно и безусловно всички произволно задържани, включително политически затворници и работещи в медиите. Съветът призовава настойчиво властите на Беларус да разследват изцяло всички нарушения и случаи на погазване на правата на човека и да прекратят преследването на лицата, участващи в движението в подкрепа на демокрацията, независимите медии и представителите на гражданското общество, включително членовете на Координационния съвет, както и да осигурят условия, позволяващи на гражданите на Беларус да упражняват правото си на свобода на убеждение, изразяване и събиране.
6. ЕС е решен да предприеме действия относно положението с правата на човека в Беларус и да мобилизира международната общност в подкрепа на беларуския народ, включително в Съвета на ООН по правата на човека, ОССЕ и Съвета на Европа. Съветът приветства приемането от 45-ата сесия на Съвета на ООН по правата на човека на резолюция относно положението с правата на човека в Беларус и призовава Беларус да я приложи, както и да предостави пълен достъп на специалния докладчик на ООН за Беларус и да сътрудничи на други специални докладчици на ООН. ЕС изразява съжаление от липсата на сътрудничество от страна на Беларус в рамките на Московския механизъм на ОССЕ, натоварен да разследва нарушенията и погазването на правата на човека в Беларус.
7. Съветът наложи санкции, включващи забрана за пътуване и замразяване на активи, на лица, отговорни за измамите по време на президентските избори и насилственото потушаване на мирните протести. Списъкът на лицата, подлежащи на ограничителни мерки, ще бъде обект на постоянно преразглеждане. В съответствие с постепенния си подход ЕС е готов да наложи допълнителни ограничителни мерки, включително на образувания и високопоставени длъжностни лица, включително Александър Лукашенко.

8. С оглед на събитията Съветът реши да преразгледа отношенията на ЕС с Беларус. ЕС:

- а) ще ограничи двустранното сътрудничество с беларуските власти на централно равнище и ще увеличи подкрепата на ЕС за беларуския народ и гражданското общество; ще изключи от това сътрудничество институциите, отговорни за нарушения и погазване на правата на човека.
- б) ще преразгледа двустранната финансова помощ от ЕС за Беларус, за да се гарантира, че тя е от полза за цялото население, по-специално като я пренасочи във възможно най-голяма степен от централните органи към недържавните, местните и регионалните участници, включително чрез програми за трансгранично сътрудничество.
- в) ще продължи да работи с Беларус по въпроси в интерес на ЕС и беларуското общество.
- г) ще поддържа сътрудничество с Беларус на неполитическо равнище по линия на многостранната рамка на Източното партньорство и с изключение на институциите, отговорни за нарушения и погазване на правата на човека, и ще засили сътрудничеството с ключови недържавни заинтересовани страни в Беларус.

С оглед на горепосоченото решение Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) ще преразгледа дейността си в Беларус. Държавите — членки на ЕС, ще координират съответно позициите си и в рамките на Съвета на директорите на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР).

9. ЕС застава зад народа на Беларус и незабавно предостави допълнителни финансови ресурси за жертвите на насилие, организациите на гражданското общество и независимите медии. ЕС разработва мерки за предоставяне на допълнителна спешна и средносрочна подкрепа за беларуското гражданско общество, включително младите хора, лицата в уязвимо положение и независимите медии, както и за частния сектор и сектора на здравеопазването.

10. Съветът подчертава значението на междуличностните контакти. Сключването на споразумението за облекчаване на визовия режим беше важна стъпка в това отношение. На гражданите на Беларус ще продължат да се предлагат възможности да участват в европейски програми за обмен като „Еразъм+“, „Хоризонт Европа“ или по линия на инициативи на Източното партньорство. ЕС ще продължи да подкрепя беларуския университет в изгнание – Европейския хуманитарен университет във Вилнюс, и ще предложи допълнителни стипендии и схеми за мобилност.
11. Съветът подчертава, че безопасността и сигурността на ядрените инсталации са ключов приоритет за ЕС и продължават да бъдат от голямо значение за отношенията на ЕС с Беларус. Като се позовава на заключенията на Европейския съвет от 12 декември 2019 г. и от 2 октомври 2020 г., Съветът настойчиво приканва Беларус да спазва най-високите международни стандарти в областта на околната среда и безопасността и да изпълни без забавяне препоръките на ЕС в резултат на стрес тестовете. В това отношение Съветът подчертава значението на сътрудничеството между Беларус и Групата на европейските регулатори в областта на ядрената безопасност (ENSREG) в процеса на осъществяване на стрес тестове, включително извършването от страна на ENSREG на официален преглед и мониторинг на спешното изпълнение на националния план за действие на Беларус.
12. Съветът изтъква, че ЕС е готов да засили съществено политическия си ангажимент, секторното сътрудничество и финансовата помощ за Беларус, при условие че властите на страната зачитат принципите на демокрацията, правовата държава и правата на човека и:
- а) Прекратят всякакви репресии и нарушения на човешките права на лицата, участващи в движението в подкрепа на демокрацията, независимите медии и представителите на гражданското общество;
 - б) Освободят, реабилитират и компенсират финансово политическите затворници;
 - в) Осигурят безопасни условия за завръщането на лицата в политическо и принудително изгнание;
 - г) Насърчават един сериозен, надежден и приобщаващ политически процес, който да доведе до свободни и честни избори под наблюдението на ОССЕ/БДИПЧ;
 - д) Предоставят гаранции за зачитането на правата на човека, включително свободата на убеждение и изразяване, свободата на информация, свободата на събранията и сдружаването, както и свободата на медиите.

13. Съветът потвърждава отново, че ЕС ще бъде готов да подкрепи мирния демократичен преход в Беларус. Ако такъв преход се осъществи, и по искане на правителството на Беларус, ЕС ще използва различни инструменти в съответствие с политиката за Източното партньорство. Ще бъдат обмислени *inter alia* следните стъпки:
- а) Започване на преговори за рамково споразумение между ЕС и Беларус;
 - б) Засилване на секторното сътрудничество и увеличаване на участието в програми на ЕС и сътрудничеството с агенциите на ЕС.
 - в) Стартиране на всеобхватен план за икономическа подкрепа за демократична Беларус, включително:
 - Значителна финансова и техническа помощ за институционалните реформи и икономическото развитие в рамките на многогодишната финансова рамка;
 - Възобновяване на преговорите за допълнителни реформи, необходими за предоставяне на макрофинансова помощ от ЕС;
 - Значително увеличаване на дейността на ЕИБ и ЕБВР;

Освен това ЕС ще окаже допълнителна подкрепа на Беларус при присъединяването ѝ към Световната търговска организация.

Съветът припомня, че в рамките на Източното партньорство, своевременно и ако условията позволяват, е възможно засилено сътрудничество и по-нататъшен напредък в областта на визовата политика, като например започването на диалог за либерализиране на визовия режим, с предварителното условие, че споразуменията за облекчаване на визовия режим и за обратно приемане се прилагат трайно и ефективно, а мобилността се управлява добре и е сигурна.

14. Постоянството на беларуския народ и неговата решимост за демократично бъдеще на страната продължават да впечатляват Съвета. Народът на Беларус заслужава повече и искането му за нови свободни и честни избори следва да бъде уважено. Само един приобщаващ национален диалог с широката общественост, и в частност Координационния съвет, може да доведе до мирно и трайно решение на кризата. ЕС очаква всички партньори на Беларус да подкрепят този диалог. ЕС подкрепя тази цел и застава зад народа на Беларус.
-